

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ІНСТРУКЦІЯ № 17-ОП

**ДЛЯ ПРАЦІВНИКА, ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА БЕЗПЕЧНЕ
ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ З ПЕРЕМІЩЕННЯМ ВАНТАЖІВ
ВАНТАЖОПІДІЙМАЛЬНИМИ МЕХАНІЗМАМИ
(КРАНАМИ, ПІДІЙМАЛЬНИМИ ПРИСТРОЯМИ І ВІДПОВІДНИМ
ОБЛАДНАННЯМ)**

м. ЗАПОРІЖЖЯ
2023

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ ректора

НУ «Запорізька політехніка»

від «27» 02 2023р. № 47

ІНСТРУКЦІЯ № 17-ОП

ДЛЯ ПРАЦІВНИКА, ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА БЕЗПЕЧНЕ ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ З ПЕРЕМІЩЕННЯМ ВАНТАЖІВ ВАНТАЖОПІДІЙМАЛЬНИМИ МЕХАНІЗМАМИ (КРАНАМИ, ПІДІЙМАЛЬНИМИ ПРИСТРОЯМИ І ВІДПОВІДНИМ ОБЛАДНАННЯМ)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1 Дія даної інструкції поширюється на вантажопідіймальні крани, підіймальні пристрої відповідне обладнання кран підвісний електричний однобалковий , електротельфер, електроталь, керовані з підлоги підвісного пульта (далі – **механізм**).

1.2. Ця Інструкція розроблена на основі Правил будови і безпечної експлуатації вантажопідіймальних кранів НПАОП 0.00 – 1.01-07, Правил охорони праці під час експлуатації вантажопідіймальних кранів, підіймальних пристроїв і відповідного обладнання НПАОП 0.00-1.80-18 (далі Правила).

1.3. У кожному цеху, або іншій ділянці роботи вантажопідіймальних **механізмів**, в кожній зміні наказом ректора повинен бути призначений працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт вантажопідіймальними **механізмами** (далі - відповідальний працівник), з числа майстрів, виконробів, начальників ділянок або цехів тощо після перевірки у нього знань Правил НПАОП 0.00-1.01-07, НПАОП 0.00-1.80-18, відповідних інструкцій для машиністів(кранівників), стропальників, інструкцій заводів-виробників з експлуатації вантажопідіймальних **механізмів**, інших нормативно-правових актів з охорони праці та нормативних документів у порядку, встановленому Типовим положенням про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, НПАОП.00-4.12-05. У окремих випадках допускається призначення, відповідальними за безпечне проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**, бригадирів, завідуючих лабораторіями та інших.

1.4. Працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**, повинен мати загальні поняття про будову та стійкість кранів, а також знати:

- вантажні характеристики **механізмів** які знаходяться в його віданні;
- призначення приладів безпеки;

- вимоги, які пред'являються до знімних вантажозахоплювальних пристроїв та тари;
- знакову сигналізацію;
- безпечні методи обв'язки, стропування та зачіплювання вантажів;
- норми бракування канатів та ланцюгів;
- порядок проведення робіт **механізмами**; дану Інструкцію, інструкції машиніста (кранівника) та стропальника.

1.5. Відповідальність за забезпечення безпечного проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**, на кожній дільниці робіт протягом зміни може бути покладена тільки на одного працівника. Наказ про його призначення повинен бути на дільниці проведення робіт.

1.6. Під час відпустки, відрядження та у інших випадках відсутності відповідального працівника, відповідального за безпечне проведення робіт з переміщенням вантажів **механізмами**, виконання його обов'язків покладається наказом на працівника, який заміщує його за посадою з дотриманням п.1.3 та п.1.4 даної Інструкції.

2. ОBOB'ЯЗКИ ТА ПРАВА ПРАЦІВНИКА, ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА БЕЗПЕЧНЕ ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ З ПЕРЕМІЩЕННЯМ ВАНТАЖІВ ВАНТАЖОПІЙМАЛЬНИМИ МЕХАНІЗМАМИ

2.1. Працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**, зобов'язаний:

2.1.1. Організувати проведення робіт **механізмами**, в повній відповідності з Правилами, проектами виконання робіт, технологічними картами, нарядами-допусками.

2.1.2. Видавати завдання та наряди машиністам (кранівниками) та стропальникам на проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**.

2.1.3. Забезпечити виконання приписів представників територіальних органів Держпраці з питань забезпечення безпечного проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**.

2.1.4. Постійно контролювати виконання машиністами(кранівниками) та стропальниками інструкцій з охорони праці.

2.1.5. Давати машиністу(кранівнику) відомості про масу вантажу.

2.1.6. Особисто керувати роботами, які виконуються із застосуванням **механізмів** при підйманні вантажів, на які не розроблені схеми їх стропування;

2.1.7. Ставити питання про притягнення до відповідальності машиністів(кранівників), стропальників, сигнальників та інших робітників, які винні в порушенні інструкцій по безпечному веденню робіт.

2.1.8. Вирішувати суперечності, які виникають між машиністами(кранівниками) та стропальниками з правил ведення робіт.

2.1.9. Проводити з персоналом, який обслуговує **механізми**, розбирання випадків порушень Правил та інструкцій безпеки з метою їх подальшого недопущення.

2.2. Для організації безпечного проведення робіт з переміщення вантажів відповідальна особа повинна:

2.2.1. Виділити для стропування, зачеплювання вантажів необхідну кількість стропальників, а за необхідністю і сигнальників; стропальників внести у вахтовий (змінний) журнал **механізмів**.

2.2.2. Забезпечити складування вантажів відповідно до проекту проведення робіт або технологічних карт.

2.2.3. Інструктувати машиністів (кранівників) та стропальників з питань безпечного виконання очікуваних робіт на місці їх проведення, звертаючи особливу увагу на:

- недопущення перевантаження **механізму**;
- правильність стропування та зачеплювання вантажів;
- безпеку виконання робіт при навантаженні;
- дотримання стропальниками умов особистої безпеки.

2.2.4. Не допускати роботу **механізму** за відсутності в вахтовому (змінному) журналі крана запису про його справність.

2.2.5. Забезпечити стропальників, яким доручена подача сигналів машиністу (кранівнику) наукавними пов'язками або іншими відмінними знаками.

2.2.6. Забезпечити стропальників маркованими, справними та відповідними масі і характеру вантажів, які переміщуються, знімними вантажозахоплювальними пристроями та тарою.

2.2.7. Вказувати машиністам (кранівникам) та стропальникам місця, порядок та габарити складування вантажів відповідно до проектів проведення робіт або технологічних карт.

2.2.8. Не допускати до обслуговування **механізмів** ненавчений та неатестований персонал.

2.2.9. Стежити, щоб на місцях проведення робіт були вивішені або видані машиністам (кранівникам) та стропальникам схеми (графічні зображення) правильного стропування та зачіплювання вантажів, а також таблиці з вказівкою маси вантажів, які переміщуються.

2.2.10. Установити порядок приймання та здачі змін стропальниками та виділити час, необхідний для огляду знімних вантажозахоплювальних пристроїв і тари, а машиністам (кранівникам) час для оглядів **механізмів** до початку та після закінчення змін.

2.2.11. Забезпечити достатнім освітленням місця проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**. При недостатньому освітленні, а також в інших випадках, коли машиніст (кранівник) погано розпізнає сигнали стропальника або вантаж, який переміщується, припинити роботу **механізма**.

2.2.12. Вилучати з місць проведення робіт браковані знімні вантажозахоплювальні пристрої та тару.

2.2.13. Не допускати підтаскування вантажів **механізмами**, підтягування вантажів при їх підйманні та опусканні, вирівнювання вантажів власною вагою людей, підймання заваленого, защемленого, примерзлого, закріпленого болтами вантажу, неправильно застропованого або неурівноваженого на гаці вантажу, а також тари, яка заповнена вище бортів, розкачування вантажу та кидання його на землю.

2.2.14. Не дозволяти перебувати людям у кабіні чи в кузові автомобіля при його навантажуванні та розвантажуванні.

2.2.19. Не допускати:

а) підймання залізобетонних та бетонних виробів масою більше 500 кг, які не мають маркування та вказівки про фактичну вагу;

в) підймання цегли на піддонах без огорожі, за виключенням навантажування та розвантажування (на підлогу) автомобілів, а також за умови віддалення людей із зони переміщення вантажів;

2.3. Працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**, зобов'язаний зупинити роботу крана на вимогу працівника, відповідального за утримання кранів в справному стані, чи працівника з нагляду.

2.4. При аваріях та нещасних випадках працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт з переміщення вантажів **механізмами**, повинен негайно вжити заходів по наданню потерпілим медичної допомоги та довести до відома відділ охорони праці за тел.. 2-25,3-58, 764-15-91 і керівника робіт а також забезпечити до прибуття комісії по розслідуванню збереження обставин, якщо це не становить загрози для життя та здоров'я людей та не порушує порядку роботи.

3. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ПРАЦІВНИКА, ВІДПОВІДАЛЬНОГО ЗА БЕЗПЕЧНЕ ПРОВЕДЕННЯ РОБІТ З ПЕРЕМІЩЕННЯМ ВАНТАЖІВ ВАНТАЖОПІДНІМАЛЬНИМИ МЕХАНІЗМАМИ

3.1. Працівник, відповідальний за безпечне проведення робіт з переміщенням вантажів вантажопідіймальними **механізмами**, несе відповідальність відповідно до чинного законодавства України.

Розробила:

Провідний інженер з ОП

Тетяна УДОВЕНКО

Узгоджено:

Начальник відділу охорона праці

Станіслав ЄЛЬМАНОВ

Головний інженер

Олександр КАРВІЛІС

Начальник юридичного відділу

Максим ДССВ